

KOIVISTON viesti

Nro 1 Tammikuu 2012

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Vanhojen lehtien sivuilta

*Koiviston Viestin lukijoilta on tullut palautetta, että leh-
dessämme voisimme julkaista vanhojen lehtien artikkeleita
ja kuvia. Lehden tekemisen tueksi perustettu taustaryhmä
ideoi samaa. Päätimme toimituksessa ottaa selvää, löytyykö
vanhojen lehtien sivuilta sellaisia juttuja ja artikkeleja, jot-
ka olisivat mielenkiintoisia nykyelämässä muutenkin kuin
perinne- ja kulttuurihistorian näkökulmasta.*

Vuonna 1945 kirkkoherra Koivuneva perusti Koiviston Viestin voidakseen lähettää kirjeitä evakotai-paleella hajaantuneelle seurakunnalleen. Siirtoseurakuntien lakkautamisen jälkeen 1949 Koiviston Viesti siirtyi Koiviston seurakunnalta Koivistolaisten Seuralle. Lehti on alusta saakka ollut sekä hengellisten että maallisten viestien viejä, ja koivistolaisuuden hengen ylläpitäjä ja merellisen elämäntavan tulkki. ”Taas tul seilattuu, sano entine kippaar, ko Koivisto Viestin ol lukent”. Kaupallisuus on pysynyt poissa lehtien sivuilta ja vuosien saatossa on osoittautunut erittäin tärkeäksi, että lehti on ollut koivistolaisten oma. Lehteen ovat kirjoittaneet pääasiassa koivistolaiset itse ammattijournalistien sijaan.

*”Taas tul
seilattuu, sano
entine kippaar,
ko Koivisto
Viestin ol lukent”*

Satunnaisia poimintoja Koivistosta ja talvesta

Niilo Villanen toimitti Viestiä 70-luvulla. Silloinkin lehteen lainattiin vanhaa. Vuoden 1928 Kannaksen-lehti esitteli Kannaksen pitäjää. ”Pakanuuden aikainen kuulu Karjalaisten satama on juu-

ri ollut Koivistolla. Ja sellaiseksi se olisi jäänytkin, elleivät valtioliset syyt olisi siksi pakottaneet kehittämään Viipuria. Asemansa puolesta olisi Koivistoa muinaisina rauhattomuuden aikoina ollut vaikea puolustaa. Kun Viipuria aikanaan luotiin, pakotettiin sinne koivistolaisia muuttamaan kuoleman rangaistuksen uhalla”. Kunnallista kehitystyötä esitellessä huomioitiin myös ruumiin kulttuurit: ”Urheilu vahvistaa. Sopiva urheilukenttä joka kylään olisi sen vuoksi tarpeen vaatima. Kentän tulisi silloin olla ihmisten ilmoilla, ettei siitä tulisi juopottelijoiden, korttipelurien ja muiden irstailijoiden tyyssija. Sillä sellaisesta elostelusta on jo muissakin järjestöissä saatu enemmän kuin tarpeekseen”.

Ja kyllä Koivistolla urheiltiin. Naisten mäkihyppy on viimein saatu arvokisojen ohjelmaan, mutta ainakin Koivistolla on mäkeä hypätty jo taannoin Tervahartelan hyppymäissä hameenhelmat hulmuten: ”Keväthanget hohtivat auringossa, oli oikea hiihtoilma. Isän verstaasta kotoisin olevat suksiparit oli puleerat-

tu kauniin kiiltäviksi ja kärjet kiperretty kauniisti pystyyn. Mitäs siinä, tyttöporukka vain kasaan, ja niin sitten pukeuduttiin sen ajan hiihtoasuun, töppöset ja villatakki hameen kanssa.

jatkuu sivulla 4

*”Kun Viipuria
aikanaan
luotiin,
pakotettiin
sinne
koivistolaisia
muuttamaan
kuoleman
rangaistuksen
uhalla”*

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Muotoilu on kaikkien yhteinen asia

Suomeen saatu maailman muotoilupääkaupunki vuosi WDC Helsinki 2012 on kuin vuoden 1952 olympialaiset: kaikkia jollain lailla koskettava, suomalaista identiteettiä ja kansainvälistä kohtaamista edistävä, maailmanlaajuisen tapahtuma. Ja tämän muotoilupääkaupunkivuoden ohjelmaa valmistellessani olen törmännyt useampaan kuin yhteen ”meikäiseen”. Pietarissa Helsinki-päivän ja WDC vuoden tapahtumissa törmäsin Ullan siskoon ja kirjeenvaihtajaamme Anders Mårdiin. Uudenvuoden vastaanotolla Helsingin senaattorilla ja juhlatilaisuudessa oli useampia koivistolaisia ja ensitervehdyksellä karjalaisiksi ilmoittautuneita. Toissapäivän Designers Street -muotoilijayhteisön palaverissa lisäksi paikalla oli Hoikkaloita ja toinenkin Maksalahden Penttilä-Römpötti-Koivisto -juurinen arkkitehti. Ja arvatakaan vaan ketkä palaverissa puhuivat eniten.

Tuntuu eriytyneen hienolta olla mukana valmistelmasa Karjalaliiton kesäjuhlien muotoilupääkaupunkivuoden ohjelmaan kuuluvaa Muotoilu ammentaa perinteestä – seminaari- ja näyttelykokonaisuutta. Hilma Kaukaisen vanhat vaatemallit tuunataan uudeksi mallistikoksi, kansallispukukankaista sovelletaan uudella lailla käyrröön, ryöpäjoissa voivat kaikki osallistua itse tekemiseen. Olemme luovaa porukkaa ja meillä on käsillä tekemisen taitoa perittyinä edeltäneiltä sukupolvilta. Ja käsillä tekemisen kautta olemme oppineet käsittämään monenlaisia asioita. Koivisto-juhlien taide- ja käsityönäyttelyt, perinnetyönäytökset, kilpailutyöt ovat vuodesta toiseen osoittaneet, että perinne on vahva ja ajassa kestävä. Tumpelosormiset eivät olisi saaneet aikaiseksi kansallispukuisia nukkeja, saatikka laivoja ja verkkojen pauloja.

Nyt jos koskaan käsitöiden tekeminen on trendikästä ja suosittua. Ystäväporukat kokoontuvat yhteisiin neuleiltoihin ja askartelemaan Stromsön malliin. Lehdistä ja televisiossa näytetään mallia. Itse tehty koetaan monesti arvokkaammaksi kuin hienoinen (Kiinassa valmistettu) maailman merkituote. Jos ruoanlaittobuumi oli edellinen elämäntapa trendi ja siinä yhteydessä myös perinteisten ruokienvalmistustemien arvostus nousi, on nyt samanlainen mahdollisuus perinteisten käsityötapojen arvostukselle. Toivoisinpa että koivistolaiset osaajat toisivat rohkeasti esille erilaisia malleja ja valmistustapoja erilaisissa tilaisuuksissa. Perinteen siirto onnistuu parhaiten nyt, kun nuoret ovat aiheesta itse innostuneita.

Hartaast'

Ensimmäinen ja viimeinen

”Minä olen alfa ja oomega, ensimmäinen ja viimeinen”. Kun kirjoitan tätä tervehdystä Koiviston Viestiin, on vuoden viimeinen päivä. Se on tilinteon päivä. Muutaman tunnin päästä vuosi vaihtuu ja elämme ensimmäistä päivää. Se voisi olla toiveiden päivä. Silloin voimme ajatella ja suunnitella tulevalle vuodelle hyviä ja kauniita asioita. Voimme luvata toisillemme jotakin kaunista ja päättää pitää lupauksemme. Voimme luvata itsellemme, että hoidamme terveyttämme, syömmme säädylisesti ja pysymme raittiina. Jumalakin lupaa meille voimat pitää lupauksemme, jos todella tahdomme sitä.

Jeesuksen lupaus, että Hän on ensimmäinen ja viimeinen, on mahtava. Siihen voi turvata koko elämänsä ja iankaikkisuuden. Hän ei ole koskaan pettänyt lupauksiaan. Jokainen Raamatussa oleva ennustus toteutuu ennemmin tai myöhemmin maailman historiassa ja yksilön kohdalla. Jeesus on paras henkivakuutuksemme. Hän

on vahva turvamme. Mikään vaara tai vahinko ei tule osaksemme Jumalan tietämättä. Ja sittenkin, jos onnettomuus on osanamme, Hän kantaa meitä käsiavustuksellaan.

Voi olla, että koivistolaistenkin joukossa on (toivottavasti ei ole) sellaisia, jotka pitävät

Jumalan lupauksia hölynpölynä. Ehkä jotkut ovat kokeneet liian kovia sodassa ja sodan jälkeen. Nuoremmat eivät ehkä edes aavista mitä vanhemmat koivistolaiset ovat kokeneet ja mitä kestäneet. Omat muistoni ovat Jumalalle myönteisiä ja kiitollisia, sillä omat vanhempani kestivät vain uskonsa varassa. He panivat toivonsa Jeesuksen nimeen. Jeesuksen nimipäivää vietämme Uuden Vuoden päivänä. Muuan vanha koivistolainen äiti laulatti hengellistä laulua: ”Lihaisihin tauluihin, uskovaisen sydämiin Jeesus-nimi piirrettiin, synnit anteeks annettiin. / Elämässä, kuolossa Jeesus-nimen turvissa risti riemuin kannetaan, synnit anteeks annetaan”

”Me emme elä itseämme, vaan toisiamme varten”

Jos Jeesus on elämässämme ykkössiälä, ensimmäinen ja viimeinen, aa ja oo, ei meillä ole pelkoa tulevasta. Hänen edessään annettut lupauksetkin pitävät paremmin kuin itselle annettut. Jeesus kasvattaa meitä rakkaudella, mutta jämäkällä otteella. Niin meistä tulee vuosia vuodelta vähän kiltimpää ja kypsempiä Herran omia. Voi olla, että voimme olla sitten valona ja opastena jollekin ekyksissä olevalle lähimmäisellemme. ”Me emme elä itseämme, vaan toisiamme varten”

Jumalan siunaamaa vuotta 2012 toivoo Valma Luukka

Uusi vuosi eessä meillä

Vuosi uusi nyt on meillä, vanha on jo karkuteilla mabdoton siis muutoksiin. Puiden varjat lumella kuin lumpeet kaislikossa ui. Menneen muistot mielessäni kiertää huojuvaista kehää. Utukuva unestani kahleissansa mielen pitää.

HYVÄÄ UUTTA VUOTTA 2012!

Martti Piela

Harhautuneet haaveet

Illan tuoksu tuulesa jo unen aikaa ennako. Puiden varjat lumella kuin lumpeet kaislikossa ui. Menneen muistot mielessäni kiertää huojuvaista kehää. Utukuva unestani kahleissansa mielen pitää.

Missä menneet haaveet suuret? Minne harhautuneet haaveet? Seitteihinsä soitteutuneet? Mikseivät ne toteutuneet?

Hiippuu ilta, varjat unen maan yön varjoihin jo yhtyy, yöhön katoaa.

Martti Piela

KOIVISTON viesti

ISSN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitettuna ilmoitusmateriaalin tulee olla toimituksessa viimeistään lehden ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan. Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista. Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa. Liikeilmoitukset 50 snt/ppm Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm Lasten kuvalliset onnittelet 6e/kpl

Aineisto mieluiten digitaalisena: studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot ja/tai disketti, muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat toimitetaan osoitteeseen: **Studio Salokannel Et Toivonen, Koiviston Viesti** p. 03 7824 553 **Rauhankatu 8, 15110 Lahti.**

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteeseen.

Tilaukset, osoite- ym. muutokset aina kirjallisena tai sähköisesti edellämmainittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia. Seuran jäsenmaksu 28e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun 7e. Lehdessä julkaisemattomia artikkeleita ja kirjoituksia julkaistaan seuran kotisivuilla www.koivistolaiset.net, jossa myös tämmäkin lehti on luettavissa myöhemmin.

Jäsenlehdien postituksesta pohjoismaihin +2e/vuosi, eurooppaan +7 e/vuosi muualle maailmaan +12 e/vuosi Pankkiyhteys: Nordea 151930-186847

Päätoimittaja Riikka Salokannel, 0400 94 96 95 Kuvatoimitus ja taitto Rami Toivonen, 0400 780 398

Reino Sakari Salo

Hollming Oy:n toimitusjohtajana ja pääjohtajana yli neljän vuosikymmenen ajan toiminut vuorineuvos Reino Salo kuoli Raumalla 1. joulukuuta. Hän oli syntynyt Helsingissä 20.2.1920.

Salo taisteli jatkosodassa tykistöissä tulenjohtajana, kirjoitti ylioppilaaksi sodan jälkeen Niinisalon internaatissa ja opiskeli rakennusinsinööriksi Tampereella. Raumalle hän tuli nahkahdasta rakentamaan 1948, ja seuraavana vuonna hänestä tuli sotakorvauksia rakentaneen F.W. Hollming Oy:n rakennusosaston päällikkö. Salo avioitui toimitusjohtaja Filip Hollmingin tyttären Aila Hollmingin kanssa, ja Filip Hollmingin kuoltua alkuvuodesta 1951 Salo nimitettiin yhtiön toimitusjohtajaksi.

Puisten sotakorvauksalusten veistämönä aloitannut yritys kasvoi Salon johdossa teräsalusten rakentajaksi ja vaativien erikoisalusten toimittajaksi, joka tuli tunnetuksi muun muassa 1980-luvulla Neuvostoliittoon rakentamistaan monipuolisista tieteellisistä tutkimusalusista. Hyvin vetäneen idänkaupan vuosina Salo kuului kaupoista

neuvotteleeseen suomalaisen teollisuusjohtajien terävään kärkeen. Hän laskeski viettäneensä 37 vuoden aikana yhteensä kolmisen vuotta Moskovassa kauppatarkoilla.

Laivatoimitukset Neuvostoliittoon olivat telakayhtiölle tuottoisia, ja Salolla oli rohkeutta käyttää varallisuutta yrityksen laajentamiseen monille uusille toimialoille. 1978 Hollming osti vaikeuksiin joutuneen Saloran osake-enemmistön. Saloran hallituksen puheenjohtajana Reino Salo oli keskeinen vaikuttaja, kun Salora ja Nokia perustivat yhdessä Mobiran, josta alkoi Nokian kasvu kännykkäjäiksi. Reino Salo rakentanut ja Hollming rahoittanut Mobiralle tehtaan Saloon. Hollming luopui nopeasti kasvaneesta ja käyttöpääomaa vaatineesta Mobirasta 1982, ja viimeiset Saloraa koskevat päätökset myi Nokialle 1988.

Reino Salo oivalsi, et-

Maria Isotalo

tä menestystä ei tule ilman tuotekehitystyötä ja uusia keksintöjä. Yksi parhaista oli ohjattava Aquamaster-potkurilaitte. Ensimmäinen Rauman kaupungin mutaproomuun henkilöauton ja traktorin osista. Hollmingilla aloitettua potkurilaitetuotantoa jatkaa Raumalla nyt Rolls-Royce, ja alan osaaminen on synnyttänyt Raumalle toisenkin hyvin menestyvän potkurilaittevalmistajan.

Reino Salo toimi monialayhtiöksi kasvaneen Hollmingin hallituksen puheenjohtajana vuoteen 2000. Laivanrakennuksesta Hollming luopui 1990-luvulla. Raumalainen laivanrakennusteollisuus yhdistettiin 1992 Finnyards Oy:ksi, jonka raskaat tappiot ajoivat vähemmistöomistajan ulos muutamassa vuodessa.

Reino Salo toimi monialayhtiöksi kasvaneen Hollmingin hallituksen puheenjohtajana vuoteen 2000. Laivanrakennuksesta Hollming luopui 1990-luvulla. Raumalainen laivanrakennusteollisuus yhdistettiin 1992 Finnyards Oy:ksi, jonka raskaat tappiot ajoivat vähemmistöomistajan ulos muutamassa vuodessa.

Kauppaneuvoksen arvo Reino Salolle myönnettiin 1973 ja vuorineuvoksen arvo 1985, vuonna 2000 hänelle myönnettiin SL K1.

Turun Sanomat/Jari Rantanen

– Puheenjohtajalt' itseltää –

Joulu on suomalaisille läheinen ja tärkeä asia. Koin sen erityisesti viettäessäni jälleen sitä Thaimaassa. Thaimaan virallinen uskonto on buddhalaisuus, jota tunnustaa lähes 95% väestöstä. Kristittyjä on vain noin 1%. Joulu siellä ei vietetä samassa merkityksessä kuin Suomessa. Joulu kyllä näkyy kaupallisesti lähes samalla tavalla kuin meillä, mutta sen uskonnollinen funktio puuttuu kokonaan. Sen sijaan uuden vuoden vaihte on tärkeä juhla-aika ja sen yhteydessä on useimmilla työntekijöillä monta vapaapäivää. Thaimalaiset antavat toisilleen myös uuden vuoden lahjoja. Vuoden vaihdetta juhlihan yleensä komein ilotulituksin. Tilaisuus pidettiin niellä ei juurikaan nähty, sillä Bang Saenin kaupunki oli lahjoittanut rahat Thaimaan tulvista kärsineiden auttamiseen. Thaimalaisittain elämme nyt vuotta 2555, joka vastaa kristittyjen vuotta 2012.

Edellisestä joulusta poiketen vietimme nyt Thaimaassa perinteisen suomalaisen joulun. Aloitimme sen menemällä Pattajalle suomalaisen evankelisluterilaisen joulumessuun. Tilaisuus pidettiin niellä olevan norjalaisen merimieskirkon suurella terassilla yleisön istuessa taivasalla joululalojen tuikkeessa. Vaikka olimme yli 8 000 kilometrin päässä koti-Suomesta, paikalle oli kokoontunut lähes sata turistimatkaillajaa tai vakituksena Pattajan seudulla asuvaa suomalaista.

Joulun tunnelma oli täydellinen, vaikka tilaisuutta vietettiin jo pari päivää ennen aattoa. Lauloimme suomalaisia joululauluja, kuulimme joulusaarnaa ja jouluevankeliumin sekä nautimme chtoollisen. Kirkolliset toimitukset hoiti Thaimaassa toimiva suomalainen siirtolais- ja turistipappi, pastori Jyrki Markkanen. Ehtoollisen toimittamisessa häntä avusti kristillisen kirkon palveluksessa oleva thaimalainen naispappi. Tilaisuuden musiikista vastasivat Pattajan suomalaisen koulun opettajat ja oppilaat. Kolehti kerättiin Thaimaan tulvista kärsineiden perheiden avustamiseksi. Itse jouduin toimimaan kolehtituoton luotettavana laskijana ja totesin tulosta kertyneen lähes 5 000 bahtia. Kirkonmenojen jälkeen pihalle järjestettiin pöydät ja meille tarjottiin kirkkokahvit ja pullat. Siinä kahvitellessa kuului vilkas keskustelu kaikista pöydistä, kun suomalaiset kertoivat kuulumisiaan ja tarinoitaan toinen toisilleen. Meitä houkuteltiin myös liittymään jäseneksi Pattajan Suomi-seuraan, joka kuulemma on erittäin aktiivinen.

Aattoiltana nautimme supisuomalaisen joulupäivällisen kinkkuineen ja laatikoineen – senkin ulkona tähtitaivaan alla omalla pihallamme lähes kolmenkymmenen asteen lämmössä. Joulun tunnelmaa lisäsi tähdellä ja joululaloilla koristamamme ”pihakuusi” sekä yön kirkas tähtitaivas ja keltainen kuunsirppi, joka sillä puolella maapalloa makaa vaaka-asennossa. Yhteisesti totesimme vaimoni kanssa, että joulun ja sen tunnelman voi halutessaan saavuttaa missä tahansa maailman kolkalla. Suomalaiset kumppanimme yhtyivät näkemykseen, että kyllä joulu on juhlista jaloimpia.

Hyvää alkanutta uutta vuotta kaikille Jiivee

Suomen Koivisto-Seura r.y.
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdyssteenä – järjestää kotiseututalaisyksiksi – harjoittaa julkaisutoimintaa – suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Juha-Veikko Kurki
Koivistontie 2 C, 02140 Espoo
puh. 09-541 6751, 0400-601 838
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050-516 5651

Sihteeri, Virpi Huhtanen, Ahtaanmäki1A2, 02280 Espoo. puh. 0440-501 806
virpi.huhtanen@kolombus.fi

varalla Risto Kaukiainen, Helsinki
Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lranta p. 05-5448850

Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040-564 9341
Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 050-548 1601

Senioritoimikunta, Helge Teikari pj
07190 Halkia
puh. 019-664 8112

Hallituksen muut jäsenet:
Raimo Kyytsönen, Mäntsälä
varalla Hannu Veijalainen, Lahti

Eero Ahtikari, Piikkiö. 050-525 5174
varalla Airi Saarinen, Turku
Seppo Mäkinen, Kouvola. 040-506 0430
varalla Martti Karvonen, Kausala
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Pertti Hämäläinen, Espoo
Riitta Nurmi, Porvoo. 041-455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo
Hanna Silfver, Piispansrnti. 02-243 2940
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044-522 8098
varalla Mirja Haapanen, Hamina

Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj. Sirpa Taskinen
puh. 040-5811 642
Säätiön asiamies Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
puh. 040-583 5397
koivisto-saatio@kolombus.fi

Vanhojen lehtien sivuilta

jakuu sivulta 1

Päähän virkattu villamyssy tai patalacki toiselle korvalle, kun ne kiharat piti näkyä. Pojat olivat tehneet hypyireitä pitkiin rinnenmäkiin, ja kun oltiin rohkeita niin töppösten varassa lasketeltiin kaikki mäet. Joskus tuli tupsahdus. Koko päivä oltiin aina hämääriin asti ja hauskaa oli. Äidin pottilohko ja pannukakku maistuivat, ihana raukeus antoi hyvän unen."
Irja Niemi muisteli myös -33 tai -34 vuonna palanutta Koiviston kirkkirkkoa: "Oltiin työvientolalla tanssimassa uudenvuoden yönä, kun palopoli alkoi huutaa. Kun huhuna kuultiin, että kirkko palaa, niin aivan kuin jysähti omassa mielessä, että kuinka se on mahdollista, sellainen kirkkirkko. Sen

palo silloin muinoin talvipakkasella olikin ihme, jota mentiin potkukelkoilla katsomaan."
Kalajuttuja
Vuodenaikojen vaihtelu ja merellinen elämänmuoto rytmittivät koivistolaisten elämää. PF muisteli vaarinsa kalajuttuja lehden sivuilla: "Vuosikymmeniä sitten vaarini kalasteli Koiviston vesillä. Hänellä oli taskunsa kello, jossa oli mummon pikistä hiuksista tehdyt vitjat. Anton-vaari oli Tiurinsaaren kalastajia. Haili oli pääasiainen pyyntikala. Kutuaikana saattoi saalis olla niin runsas, että oli työstä saada verkot vedestä. Koko saalis ei ehkä mennytkään kaupaksi. Joku kelseläis teki möstin hailista, propsikuorista ja

mullasta. Joku toinen korvasi lannan haililla: hän heitti perunavakoon siemenperunan vieren pari hailia lannaksi. Keino tepsii, perunaa riitti matalassakin torpassa."
Merellinen kauppaikkala Koivisto olikin. 1800-luvun elämänuotoa muisteltiin myös: "Viime vuosisadalla oli tapana seilata Inkerinmaalle vaihtamaan kalat rukiiksi. Jotta kalat menisivät Pietarissa kaupaksi, ne oli saatava elävänä perille. Kerrottiin kiiskin vetäjästä, että saatuaan kalat nuotasta ne panttiin elävänä vesitynnäriin, joissa ne kuljetettiin Pietariin. Laivan kulkiessa kalat pysyivät hengissä, mutta levähdyspaikoilla ja yöaikaan miesten oli aina välillä käytävä huojuttamassa tynny-

reitit, jotta kalat eivät kuolisi". Lieneekö kyseessä alkeellinen hapetusysteemi.
Jokaiseen lehteen emme aio vanhoja artikkeleita uudelleen painaa tai referoida, vaan uskomme uusiin uutisiin ja ajankohtaisiin artikkeleihin. Lehti toimii myös perinnetiedon tallentajana. Itse lehdet ovat merkittävä arkisto ja niistä löytyisi varmasti mielenkiintoista lähdemateriaalia erilaiseen tutkimukseen. Toivottavasti jatkossakin pysytymme tekemään lehteä, joka postilaatikosta putkahtaessaan tuntuu lukijastaan tuoreelta ja omalta ja samalla koivistolaista perintöämme arvostavalta ja vaalivalta.

Koivistolaisii vertauksii

Kouvyaa ku kivi
Kämnenet ku leipälapiot
Voimaa ku pienes kylös
Vuotaa ku seula
Harva ku kori
Pölyyää ku kotaja
Porisoo ku rokkakattila
Pimiää ku säkis
Valosaa ku kirkos
Kalpio ku kajava peska
Kierot silmät ku tuohes kiskojal
Suu on vehnäsellä ku rotinasäki suu
Silmät killililään ku merihärä pääs
Kirjava ku riiki kukko
Haostaa ku keitetyst lompaa pääst
Kehuu ku Helppo-Heikki
Makojaa ku tukki
Tuline ku pätsi
Haisoo ku rankkitynny
Mönttää ku vasemma jola saopos
Painava ku portso
Lyyvää ku vierasta sikkoo
Kuhinaa ku kusioispesäs
Hukkaa män ku Koistise päivälline
Posket ku aapise kannet
Järki ku partaveits
Kepiä ku höyhän
Hartiat ku poikavariksel
Märkä ku uittetu koirra
Urojaa ku kirpukas koirra
Valkia ku lakona

Pitkä ku nalkävuos
Silmät seisot päs ku särkeopit
Seisoo ku virstaltolpa
Väkevää ku pippuripaiko
Neoma kiiltää ku lakkituopi kuve
Syvän läpättää ku lompaa separo
Sitkiää ku kiso liho
Mönnöö ku mosina
Sukkelo ku käreppö
Nätti ku siko pienen
Lauhkaa ku lamma
Napokka ku poslinkitokka
Haisoo ku nuusniekko
Tuusuu ku saaronilijä
Vihone ku pik'ölykuoppias
Mänkii ku töi tervos
Hieno ku rämpsel
Vaikaa ku tervajuonti
Saita ku saivaree nylkiä
Kuivo ku kopokala
Akone ku pengerkäiski
Huutaa ku palokärki
Narajaa ku porti saranta
Suhajaa ku korme
Luikas ku matikka
Makioa ku mes
Suolasta ku myrkkyy

Muistimerkit:
Sylvä Lundén, o.s. Hämäläinen
Mannolasta

Metsäkeinulla

Metsäkeinulla lapunmella,
monet ystäväit kohtasin.
Siellä nuoruuden ilojen lailla,
sisäsilmiä jo katelein.
Nousi kiltku se ylös ja alas,
laulu riemusta kajahti.
Kun siikulle tilasin palas,
taas ystäväin kohtasi.
Näin vuosia kuluu kulla,
jotain lapunmuistojääl.
Kun elämä itseenä sulla,
vei kohtalon teitä päin.
Joka ystäväin matkalle löysi,
jota vuosia läkutteli,
löytyi sormeen tuo kultainen köysi,
kohta kohtaa läkutteli.
Kyläkeinu nyt metsässä ykain,
tuulen mukana heilahtelee.
Eivät ltu he silytykain,
pesää omaa kun laittelee.
Keinu ikävä vuoria noita,
kaipaa laulua lapunuden.
Uuden nuorion kanssa nyt koita,
toistuu laulut taas elämän sen.
I. N.

Koivistolaisii vertauksii

Nimimerkki Inkerin kehotukseen
lähetan täs lisää vertauksii.
Notkija ko kesäheinä.
Silmät ko sulisen renkaat.
Heiluu ko heinämies.
Ketterä ko käreppä.
Kintut ko yempeleet.
Räkkättää ko rastas.
Lentää ko päättön kana.
Suu ni ko pelton veräjä.
On näkköö ja kokkoo
ko mustalaise hevoseel.
Sen miel määnoo tuule mukkaa.
Punottaa ko sirkatsi härkä.
Ruma ko rihipiru.
Suu törällää ko tuhuutuuti.
Kiero ko korkkiruuvu.
Toitottaa ko torven tekijä.
Laila ko kalvettu kuttu.
Käveleä kaakotteloo ko kana.
Pitkää pää ko hevoseel.
Hönttää ku vasemma jola saopos
Painava ku portso
Lyyvää ku vierasta sikkoo
Kuhinaa ku kusioispesäs
Hukkaa män ku Koistise päivälline
Posket ku aapise kannet
Järki ku partaveits
Kepiä ku höyhän
Hartiat ku poikavariksel
Märkä ku uittetu koirra
Urojaa ku kirpukas koirra
Valkia ku lakona

Yllätysvieraita Perniössä

Tuonettu laulu- ja soitinyhtye Koiviston-Pojat tulivat tervehtimään yllättäen soittajaveljeään Unto Junnista häneen 60-vuotispäivänään sunnuntaina 01.07.76. Soitto ja laulu sekä välitön tarjalainen tunnelma nousi kattoon sunnuntai-iltona Unto ja Helena Junnisen kunniaksi. Unto lausui itsensä viuluunsa ja vanhat iloiset ja tunnelmalliset sävellet kaikuvat ilmoille mm. "Koiviston valssi" useamminkin veljeskunnan illtoissa. Unto lausui itsensä viuluunsa ja vanhat iloiset ja tunnelmalliset sävellet kaikuvat ilmoille mm. "Koiviston valssi" useamminkin veljeskunnan illtoissa. Unto lausui itsensä viuluunsa ja vanhat iloiset ja tunnelmalliset sävellet kaikuvat ilmoille mm. "Koiviston valssi" useamminkin veljeskunnan illtoissa.

Yllätysvieraita Perniössä. Unto Junnista häneen 60-vuotispäivänään sunnuntaina 01.07.76. Soitto ja laulu sekä välitön tarjalainen tunnelma nousi kattoon sunnuntai-iltona Unto ja Helena Junnisen kunniaksi.

Polkupyörämatka

Seison maantieristillä, josta eteeni avautuu peltoaukioita pitkin kova maantie, vasemmalla pitkin metsäänreunan kulkee myös tie, joka vie rautatieasemalle. Selkäni on kiinni kääntänyt Koiviston kirkonkylään päin. Myös oikealle lähtee eräs tie. Valitsem näistä polku-nyväretkelieni eteenpäin vievän tien.
Poljettuani jonkin matkan näen taloryhmän maella, jonka jälkeen peltoaukua jälleen alkaa. Tämän jälkeen joudun asutustaan jamaan, jossa oikealla ovat mm. Torkkelin kauppa ja suutarit Puurainen sekä vasemmalla Vilpurin Osuusliikkeen myymälä. Täältä lähten maantien vasemman puolella metsästä kohti kirkonkylää. Oikealla on kirkko ja kirkonkylä. Oikealla on kirkko ja kirkonkylä. Oikealla on kirkko ja kirkonkylä.

Eräs koulupäivä

Elettin rauhan vuotta 1937. Vuodenaika oli juuri vaihtumassa kevästä kesäksi. Pieni kauppa aivan meren rannalla suorastaan kylpi auringon tullaheivassa valossa ja lämmössä. Tuntuu aivan siltä kuin se tohtoi hyvitää kovan talven viimat ja pak-kaset.
Kouluni kalle soi kutsuvasti ja lapsijoukko kiirehti riveihin ja kukin omaan luokkansa Opettajakin puhui kauniisti kesän tuloista ja siirtyi sitten opettamaan laskentaa.
Pieni tyttö istui ikkunan vieressä laskentaa.
Katseli suoraan ja siirtäytyi koulun vieressä rivissä pulpetissaan ja kimalteli suuri meri ja valtasia parvi valkoisia lokkeja kaarteli sen puolelta vastaan. Se vasta oli paikka, suuret ahvenet tulivat puhureita vastaan.
Aallonmurtajasta oikealle, näkyi Osuuskaupan laituri, josta matkustajajäivät lähtivät saaristoon. Siellä oli Kirkkosaari, jossa muutama maintakeni. Sitten osuivat silmiini vaihtaiset lautatavara, Satama suojasi pitkä aallonmurtaja pääasiassa puuhureita vastaan.
Aallonmurtajasta oikealle, näkyi Osuuskaupan laituri, josta matkustajajäivät lähtivät saaristoon. Siellä oli Kirkkosaari, jossa muutama maintakeni. Sitten osuivat silmiini vaihtaiset lautatavara, Satama suojasi pitkä aallonmurtaja pääasiassa puuhureita vastaan.

Kirkon suuri päätyikkuna oli kaunis värimaalaus. Siellä oli Yhtäkkiä tyttö säpsähti, hän kuuli opettajan tiukan äänestä, jota hän ei ollut kuullut. Hän vastasi aivan arvolta enimmäisen summan hempeini kanssa kylässä, Miksi, kysyi opettaja? Olin vanneepiini ja sitten Inkerin kätken. — Opettaja tartui kartta-nyökkäsi arasti, tiedätkö mitä valehtelijalle pitäisi tehdä? Tyttö katelelemassa.
Mutta opettaja sanoi, sinä et ole koskaan aikaisemmin valehtellut ja kiiruhti paikalleen.
Koulun jälkeen hän päätti jatkaa vielä kauniin kotiseutunsa rautatieasema, linja-autoasema, kauppatori, paljon erilaisia kauppa- ja palveluspaikkoja ja Rannan sanomien toimintaa ja ennenkaikkea maailman ihanimmat uimarannat ja marjamatsat.

IRJA NIEMI

Koivistolaisii vertauksii

Nimimerkki Inkerin kehotukseen
lähetan täs lisää vertauksii.
Notkija ko kesäheinä.
Silmät ko sulisen renkaat.
Heiluu ko heinämies.
Ketterä ko käreppä.
Kintut ko yempeleet.
Räkkättää ko rastas.
Lentää ko päättön kana.
Suu ni ko pelton veräjä.
On näkköö ja kokkoo
ko mustalaise hevoseel.
Sen miel määnoo tuule mukkaa.
Punottaa ko sirkatsi härkä.
Ruma ko rihipiru.
Suu törällää ko tuhuutuuti.
Kiero ko korkkiruuvu.
Toitottaa ko torven tekijä.
Laila ko kalvettu kuttu.
Käveleä kaakotteloo ko kana.
Pitkää pää ko hevoseel.
Hönttää ku vasemma jola saopos
Painava ku portso
Lyyvää ku vierasta sikkoo
Kuhinaa ku kusioispesäs
Hukkaa män ku Koistise päivälline
Posket ku aapise kannet
Järki ku partaveits
Kepiä ku höyhän
Hartiat ku poikavariksel
Märkä ku uittetu koirra
Urojaa ku kirpukas koirra
Valkia ku lakona

Eräs koulupäivä

Elettin rauhan vuotta 1937. Vuodenaika oli juuri vaihtumassa kevästä kesäksi. Pieni kauppa aivan meren rannalla suorastaan kylpi auringon tullaheivassa valossa ja lämmössä. Tuntuu aivan siltä kuin se tohtoi hyvitää kovan talven viimat ja pak-kaset.
Kouluni kalle soi kutsuvasti ja lapsijoukko kiirehti riveihin ja kukin omaan luokkansa Opettajakin puhui kauniisti kesän tuloista ja siirtyi sitten opettamaan laskentaa.
Pieni tyttö istui ikkunan vieressä laskentaa.
Katseli suoraan ja siirtäytyi koulun vieressä rivissä pulpetissaan ja kimalteli suuri meri ja valtasia parvi valkoisia lokkeja kaarteli sen puolelta vastaan. Se vasta oli paikka, suuret ahvenet tulivat puhureita vastaan.
Aallonmurtajasta oikealle, näkyi Osuuskaupan laituri, josta matkustajajäivät lähtivät saaristoon. Siellä oli Kirkkosaari, jossa muutama maintakeni. Sitten osuivat silmiini vaihtaiset lautatavara, Satama suojasi pitkä aallonmurtaja pääasiassa puuhureita vastaan.
Aallonmurtajasta oikealle, näkyi Osuuskaupan laituri, josta matkustajajäivät lähtivät saaristoon. Siellä oli Kirkkosaari, jossa muutama maintakeni. Sitten osuivat silmiini vaihtaiset lautatavara, Satama suojasi pitkä aallonmurtaja pääasiassa puuhureita vastaan.

M. P.

Koivistolaisen keksimä pesukoneuutuus Työtehonäyttelyssä. Kävittekö tutustumassa!

— keytykäyttöinen ja vaivaton siirrellä
— pesee 3-4 kg pyykkiä yhdellä täytöllä
— tasaisen puhdasta jälkeä vaatetta säästien
Pat. hak. n:o 1614/53

- 1. PyykkiPirkko on valmistettu vedenkestävästä lentokonevanerista. Astian valmistusmenetelmä on patentoitu ja saanut v. 1952 Pariisin keksintöjen näyttelyssä Vermeil-mitalin. Lierion sisä- tai ulkopuolella ei ole minkäänlaisia kulumia.
2. PyykkiPirkon verraton pesuteho perustuu kumisen imukupin liikkeiden aikaansaamaan voimakkaaseen paineeseen, joka pakottaa veden kankaan läpi. Ei vaatteita kuluttavaa hankautusta!
3. PyykkiPirkon paino on vain 10,5 kg ja tilavuus 55 litraa. Astia ei kuitenkaan tarvitse täyttää ääriään myöten, vaan 3-4 vesiangolista riittää hyvin.
4. PyykkiPirkko pesee ja huuhdoo pyykin. Sen avulla voi puristaa veden vaatteista melko tarkkaan, joten raskaasta ja ikävästä pyykin vääntämisestä säästytään.
5. PyykkiPirkko on kevytkäyttöinen eikä rasita pesijän voimia. Konetta voi helposti käyttää istuvassa asennossa. Pyykkiä ei ole välttämätöntä — PyykkiPirkolla voi pestä esim. keittiössä tai kylpyhuoneessa, kesällä myös pihalla tai rannalla.
6. PyykkiPirkko pesee yhdellä täytöllä 3-4 kg pyykkiä. Pesuaika on 4-9 minuuttia, pyykin likaudesta riippuen. Jälki on tasaisen puhdasta joka kohdasta.
7. PyykkiPirkkoa voi käyttää myös pyykin liotukseen. Pyykkiä välttämättä väliainetta soveltuu esim. likaisten vaatteiden säilytykseen, vesivaiviksi ym.

Form for ordering PyykkiPirkko, including fields for name, address, and phone number.

Taidemaalari Syksy

Taidemaalari Syksy taas työssä on. Hän siiveltää kättään taitavasti. Värejä sekoittaa ja suunnittelee, miten sois aikaan oikean syysturvelman.
Hän aloittaa kun tuuli harppuaan helistää syyspuhurit kun maren aalloilla nelistää.
Mitäs muuta kuin väripyyti viennon, kätään oikea siivellin.
On maalaamista paljon, koko maailman lehtipuit.
Väripyytyyn siiveltimen kastaa harkiten ja syntyy väriäiskät, punaa ja syksyn kultaa.
Näin taidemaalari työssä on. Hän iloinen veikka on, huoleton.

Koivulehtii

Vuonna 1966 perustettu Tampereen Koivisto-seura ry julkaisee vuosittain oman Koivistolaisii Koivulehtii –lehtensä.

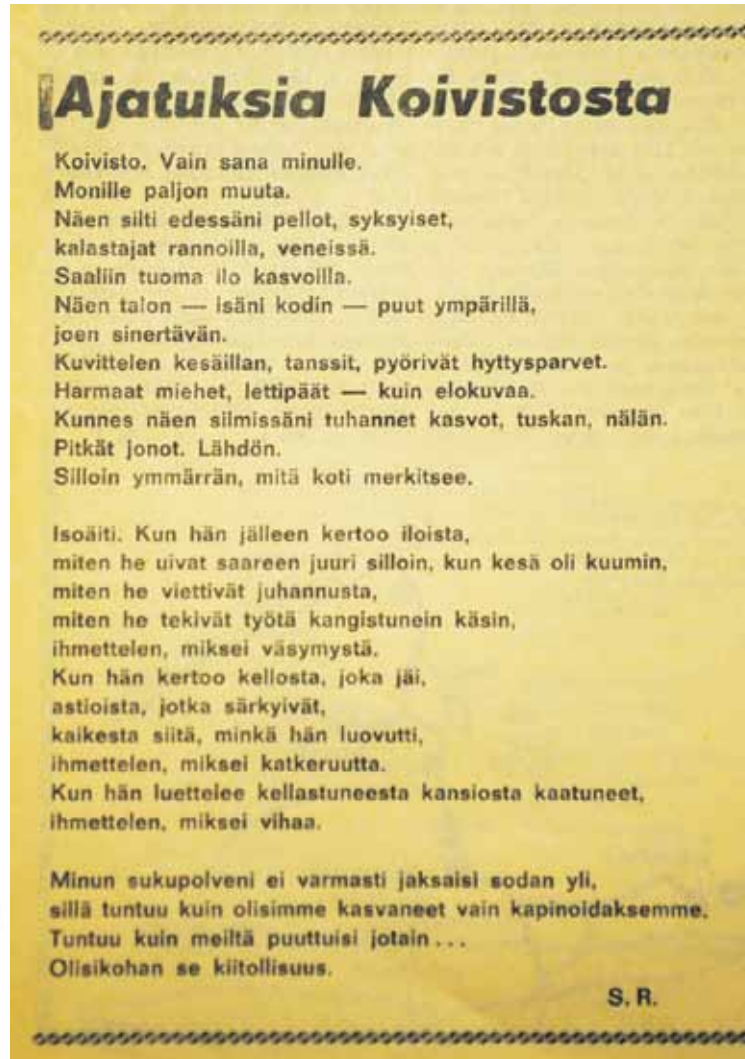
Lehteä toimittaa Veli Hämäläinen ja siinä on varsin kattavaa artikkelia sekä Koivisto Seuran että tamperelaisten oman seuran toiminnasta ja koivistolaisista perinteistä. Seurassa on 20 jäsentä ja he kokoontuvat säännöllisesti Tampereen Karjala-seuran huoneistossa. Perinteisiä tapahtumia ovat puurojuhla ja pääsiäisjuhla.

Tänä vuonna jäsenistön teemana on ollut nykyinen kotipaikka. Evakon uusi kotiseutu -sarjan kirjoituksissa Virpi Mäki kuvaili lapsuuttaan Messukylän Vehmaisissa ja aikuisuutta Tampereen keskustassa. ”Lapset elävät omissa perheissään omaa elämäänsä. Elämänmeno! Elon iloa! Ystävät, tuttavat ja sukulaiset ympärillä ja sen vuoksi elämämme tuntuu vieläkin yhtä arvokkaalta, kunhan muistamme nauttia lähekkämme (mikälä niitä on määrätty) ja mikälä emme murehdi turhia.” Vihdoin on evakoillakin lupa täysin rakastaa omaa uutta kotiseutuaan.

Veli Hämäläisen ottamassa kansikuvassa Luhankalaisia kesänuotan vetäjiä Koiviston Hämäläiset ry:n kesäjuhlista.

RS

Vanhaa uudella lailla –muotoilu ammentaa perinteestä

Vaikkeivät lapikkaat taida alun perin koivistolainen tuote ollakaan, sopivat nämä lapikkaat aloittamaan hyvin pienen juttusarjamme Muotoilu ammentaa perinteestä.

Maailman muotoilupääkaupunkivuoden ohjelmassa myös karjalaisesta perinteestä ammentavaa muotoilua ja kädentaitoja tuodaan esiin. Uusi aika ja tavat rakentuvat vanhan pohjalta. Asioita ei tarvitse kopioida suoraan ja sellaisenaan, vaan hyväksi havaitusta voi inspiroitua ja luoda sen pohjalta jotakin uutta.

Kuvien lapikkaat ovat uutta, raikasta, iloista suunnittelua. Paksusta huovasta on

valmistettu kotimaiset Revontulihuopapapikkaat. Eri värit sopivat talven raikkaisiin ulkoiluvaatteisiin. Kunnan kumipohja estää

liukastelut. Lapikkaat voi halutesaan tilata netistä, jossa isoäitien aikaan nimisiltä sivuilta löytyy paljon tuotteita joiden kanssa on

Isoäidin aikaan.

helppo tehdä nostalgiamatkoja. www.isoaidinaikaan.fi

Myös koivistolaisten ”oma” Marimekko kulkee värikkäiden lapikkaiden perinteestä ammentavaa polkua. Noora Niinikosken suunnittelemat värikylläiset jalkineet ilahduttavat. Lapikkaat ovat pehmeää nahkaa. Niissä on huopavuori ja pitävät kumipohjat. Näillä voisi harppoa vaikka saapasjalkakissan satujen maailmaan.

RS

Ministeri Jaakko Numminen ja nuorisoseuraliike

Ministeri Numminen kertoo nuorisoseuraliikehistorian saatesanoissa:

- Jonakin sydäntalven päivänä 1990-luvun lopulla nousin linja-autoon Kuninkaantien varrella Siipoon Viirilän pysäkillä silmälasit hauruudessa ja raskas salkku täynnä nuorisoseuraliikkeen papereita. Auton etuosasta virkkoi vanha parrakas mies minulle ystävällisesti: ”Tervetuloa

Konnitsan nuorisoseuraan!” Hämmästyneenä vastasin: ”Sanoittepa sananne oikealle miehelle.” Ukko katsoi häntä yhtä hämmästyneenä.

Lausahdus kiinnosti ministeri Nummista sen verran, että hän soitti Eteläkarjalaisten nuorisoseurojen liiton toiminnanjohtaja Kirsi Aholle ja kysyi, oliko Karjalassa ollut Konnitsan nuorisoseuraa. Hetken papereita tutkittuaan tämä ilmoitti, että Viipurin läänin Pyhäjärvellä on toiminut Konnitsan nuorisoseura, jonka talokin oli palanut vuonna 1933. Ilmeisesti siellä oli käytetty mukailua maisteri Aleksanteri Salavan 1800- ja 1900-lukujen taitteessa kehittämälle kautta maan tunnetulle sanonnalle: ”Tervetuloa Hermannin nuorisoseuraan!”

Omat yhteydet

Kaikilla suomalaisilla perheillä on ollut kosketuskohtia nuorisoseuraliikkeeseen, niin ministeri Nummisenkin perheellä.

Nuorisoseuraliikkeen historian parissa hän on työskennellyt 1950-luvun alkuvuosista lähtien. Vasta siirtyttyään eläkkeelle hän on vuodesta 1996 työskennellyt pääasiassa nuorisoseurahistoriaprojektin parissa.

Suomalaiset ja nuorisoseuraliike

Ministeri Numminen kertoo, että lähes jokainen suomalainen on joutunut tekemisiin nuorisoseuraliikkeen kanssa, jollei muuten niin käymällä seurantalossa iltamassa, juhlassa tai tansseissa. Nuorisoseurat ovat toimineet etupäässä maaseudulla, joskin 1800- ja 1900-luvun taitteessa oli myös voimakkaita kaupunkinuorisoseuroja. Lukuisista perheistä nuorisoseuroissa on toiminut kolme, jopa neljä sukupolvea. Alkuaikoinaan nuorisoseurajärjestö oli varttuneen nuorisoseuran liike, mutta sittemmin seuroihin on kuulunut kaikenikäisiä, ja 1900-luvun loppupuoliskuympäristössä on korostunut varhaisnuorten, Kalevan nuorten, osuus.

Suururakka on tehty; viisiosainen Yhteisön voima – Nuorisoseuraliikkeen historia on valmis. Ministeri Jaakko Numminen osoittaa kiitoksensa niille lukuisille henkilöille ja tahoille, jotka ovat antaneet apuaan teossarjan eri vaiheissa.

Mittava aineisto

Jokaiseen teoksen viiteen osaan sisältyy osakohtainen paikkakunta- ja henkilöhakemisto. Viidenteen osaan on liitetty luettelo kaikista tietoon tulleista Suomeen vuosina 1889–2006 perustetuista nuorisoseuroista. Mukana ovat myös eri puolilla Karjalaa toimineet nuorisoseurat. Niiden joukossa

ovat myös sodan jälkeen toimintaansa jatkaneet karjalaiset nuorisoseurat.

Nuorisoseuratyötä koskeva lähdeaineisto on valtava ja suurelta osalta hyvin hajallaan ja luettelematon. Tässä teoksessa sitä on voitu käyttää vain osittain, mutta keskeiset lähderyhymät on yrittetty tavoittaa. Ministeri Numminen

sanoo, että nuorisoseuraliikkeen tulevia tehtäviä onkin nuorisoseurakirjallisuuden ja arkistoinnin kokoaminen ja luettelointi.

Ref. Teossarja

Suplikassaappaat

Impi Pielan oman lapsuutensa kuvauksen mukaan

Martti Piela

Syksy. Maa o jo kohmees. Koulukii o alkant. Ollaa justii välitunnill. Tiina kyyristellö pihamaalla paljai jaloi ja koittaa peitellä hammehelmoilla kylmästä punottavii varpahiiaan. Mut talveks hää saapkii sit oikea suutari tekemät nappikengät. -

Lehmä o teurastettu, nahka parkittu ja nyt teetetty suutaris kengät. Soppii niitä nyt ihhailla! Tiina katseloo uusii kenkijää, jos pasoo niitä välil nenäliinallaa, si vaika olisii päässeet likaantummaa. Ol harvinaist, et sai uudet kengät! Enne ol ain saant tyytyty toise vanhoih, käytettyih kenkiä.

Isä ompel itsekii iltasil ja syyspäivinkii suplikassaappahii. Hää ol tehtnt jo aikasemmi sukiaiset valmiiks. Siiharjakset kiinnitettiin kalastajalanga päihi. Paremmathane oliit ko nauhat. Se se vast o mies ko osajaa tehä sukiaise!

”Tuohaa pitelemmää toisest pääst,” isä sanoo Tiinal. Hää o laittant hienoo pellavalankaa monikerroksiseks. Nyt sit Tiina toises

ja isä toises pääs lankaa pitelemäs ja kiertämäs sitä oikee pippuriseks. Lanka taitetaa keskelt kakskertaseks, ja molempii päihi panna katajakset. Sit isä ottaa piene pikilappuse, vetelö sil lankaa muutama kerra, ja sit onkii suutarin valmis. Isä o nyt niitä useampiiki valmihiin.

Hää laittaa naha suutariapulaise välilii, kiertää ruuvit kii ja alkaa ommella suplikasta. Itse hää laulelöö hiljaksillee ja välist naputteloo ommella vasaral.

Isä o hyvä suutar. Muutekii hää pystyy kaikkee, mitä vaa yrittää. Usiast suutaroijsessa hää käsköö Tiinaa lukemaa isälle ääne

sanomalehtee.

Tina o yheteroist, ko hää saap kansakoulu päästötötistikse koulu parhaampaan. Tiina o ilone ja Isä ylpee tytöstää. Tiina haluais jatkaa koulukäyntii, mut mist rahat? Suur pere vaatii kaik, mitä kokkoo saahaa. Ja kauppavelka senko kasvaa. Lopult lissää velaks enää kaupast saa ostaa mittää.

Ko laps vähäkkii kasvo, hänet pit yrittää hankkii leipään itse. Enimäksee lapset opettellit kutooma verkkoii, Käyttii kovvaa kissaa

naapuri lapsii kans siint, kuka kerkiää ensimmäiseen kerra päähä. Kuletti millo kenekii kotoon kilpailemas.

Tiina ol oppint parantammaaki verkkoii. Hää kiertel talost toisee, sai ruua ja palkkaa, millo 50 pennii, millo marka, millo puoltoistakii päiväs. Jotkut isänät ei maksaneet ko 25 pennii päiväs.

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

T MATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@tmatkat.fi
www.tmatkat.com

Tääl' tapahtuu

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

Suosittu laivamatkat Vikingillä jatkuvat.
Viking Isabella Turusta maanantaina 27.2.2012 lähtö klo 20.55
Paluu Turkuun tiistaina 28.2.2012 klo 19.50.

Hinta 25 €/henkilö, johon sisältyy majoitus A-luokan kahden hengen hytissä, buffet-lounas ruokajuomineen, pullakahvit sekä yhteinen ohjelmallinen tilaisuus arpajaisineen koulutustiloissa.
Yksin A-luokan hytissä 28 €.

Ilmoita tulostasi mahdollisimman pian
Airi Saariselle puh. 0400-538443 tai
sähköpostilla airi.a.saarinen@gmail.com

Tervetuloa mukaan!

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

Tervetuloa mukaan kevään toimintaan

27-28.2. 2012 Laivaristeily Viking Isabellalla

10.3. 2012 yhdistyksen vuosikokous

3.3.2012 Perinnetalvikalastus Paraisilla
Paikka: Matti Aggen talon rannassa Gundvikintie 243 Parainen
Aika: klo 12.00 alkaen, kalaserparajoilua, kalaputka ym. perinnetoimintaa

Lisätietoja perinnetalvikalastuksesta
Henry puh. 0505825417 ja Matti puh. 0405367701

Perinteistä piirakanleivontaa

Tervetuloa piirakanleivontakurssille Pornaisiin 3.3.2012!

Vatnuorin kyläyhdistyksen järjestämä perinnepiirakkakurssi pidetään lauantaina 3.3.2012 Pornaisten Yläkoululla, Koulutie 4. Kurssin tavoitteena on siirtää karjalaisia ruokaperinteitä sukupolvelta toiselle ja muillekin halukkaille. Kurssi on maksuton. Kurssilaiset leipovat piirakat lauantaina 3.3.2012 klo 9-17 sunnuntain piirakkapäivällisiä varten ja toimivat päivällisillä tarjoilijoina. Pääleipurina toimii Paula Hovi. Odotamme mukaan erityisesti nuorempaa sukupolvea, mutta kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita. Mukaan mahtuu 20 ensin ilmoittautunutta. Yhteistyössä mukana Suomen Koivistoseuran Seniorit.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset viimeistään keskiviikkona 29.2.2012, Päivi Rikkola, paivi.rikkola@kotikone.fi, puh. 040 5091549.

Tule ja maista mainioita makuja!

Piirakkapäivälliset Pornaisten Yläkoululla sunnuntaina 4.3.2012

Vatnuorin kyläyhdistys järjestää yhdessä Suomen Koivistoseuran Seniorien kanssa Piirakkapäivälliset sunnuntaina 4.3.2012 klo 13 Pornaisten Yläkoululla, os. Koulutie 4. Ohjelmassa on erilaisten piirakoiden syönnin lisäksi musiikkia, muisteluja ja haastelua ajankohtaisista asioista sekä arpajaiset.
Liput 10e. Paikkoja 120 hengelle.
Ennakkoilmoittautumiset 29.2.2012 mennessä
Päivi Rikkola, paivi.rikkola@kotikone.fi, puh. 040 5091549.

Tällä palstalla julkaisemme onnitteluja.
Aineisto digitaalisena otsikolla: Koiviston viesti/onnittelut, osoitteeseen: studio@salokanneltoivonen.fi.
Muussa tapauksessa disketti, CD-levy, postikortti tai valokuva osoitteeseen: Studio Salokannel Et Toivonen, Hämeenkatu 5, 15110 Lahti.

Kuvien lähetys omalla vastuulla.
Kuvat palautetaan vain jos mukana on osoitteellinen kirjekuori postimerkkeineen.

Seniorien kanava- ja kotiseutumatka 12.6.-14.6.2012

Matkaohjelma:

Tiistaina 12.6.

Lähtö Turun linja-autoasemalta klo 8.00 (bussi 1), Mäntsälän, Helsingin, Porvoonseudulta klo 9.00 (bussi 2). Klo 13.00 lounas hotelli Leikarissa. Kiertoaajelu Lappeenrannassa, käynti sankarihauhdalla, Äiti Karjala -monumentilla ja alueella olevan Koiviston sankarivainajien muistopaadella. Majoittuminen hotelliin. Illalla nautimme perinteisen särä-illallisen ravintola Kippurasarvessa Lemillä.

Keskiviikko 13.6.

Aamupala klo 5.30-6.30. Lähtö satamaan, josta klo 7.45 alkaa kanavaristeily Viipuriin. Ruokailu laivalla. Viipuriin saavuttuamme lähdemme kiertoaajelulle Koivistolle, jossa käymme kaikissa niissä kylissä, joihin linja-autolla pääsee. Retkikahvit nautimme Koivistolla. Mahdollisesti käynti öljysatamassa. Kohti Viipuria ja yöpymishotellia, jossa illallinen.

Torstai 14.6.

Aamiainen hotellissa. Lähtö ostoksille. Klo 12.00 kiertoaajelu Viipurissa mm. käynti Monrepossa. Lähtö kotimatalle klo 14.00. Ruokailu Leikarissa.

Matkan hinta 360,00€.

80 ensimmäistä ilmoittautujaa varmistaa mukaan pääsyn. Ilmoittautumiset 30.4.2012 mennessä Tapani Teikarille puh. 040 8291 824 tai Turun seudulla Airi Saariselle puh. 0400 538 443. Ohjeita ryhmäviisumin hakemista varten samoilta henkilöiltä ja <http://www.ttmakat.com/>. Suoritus matkasta 30.4.2012 mennessä TT Matkat Oy:n tilille 535714-234528. Matkan järjestelyistä huolehti TT Matkat Oy.

Koivisto seuran Senioritoimikunta

Valepiirakoita

Kun joitakin vuosia sitten ryhdyin opettelemaan oikean leivinuunin käyttöä, ei ensimmäisiä peräpalloräpylän näköisiä leipiä parhaallakaan tahdolla voinut kutsua ruisleiviksi tai limpuiksi tai hapanleiväksi. Nyt kauppojen hyllyillekin on päätenyt tuotteita, jotka eivät ansaitse nimeään. Ostoskoriin päätyneet karjalanpiirakat voivat nimittäin olla valepiirakoita.

EU on antanut tälle suomalaiselle perinneruoalle nimisuojan ja määrittänyt ja rekisteröinyt valmistusmenetelmän, joilla perinteen mukaisia tuotteita pitää valmistaa. Itä-Suomessa tarkastetussa 11 piirakkaerästä peräti kahdeksassa ei ollut noudatettu alkuperäisohjetta raaka-aineiden tai rypytyksen suhteen. Näitä tuotteita saa kutsua riisipiirakoiksi, mutta aitoja Karjalanpiirakoita ne eivät ole.

Myös muille suomalaisille perinneruoille vastaava nimisuoja on myönnetty. Kalakukkoa ja sahtia voi valmistaa vain Suomessa perinteisiä ohjeita noudattaen. Tai toki valmistaa voi, mutta niitä ei saa kutsua näillä nimillä. Pitäisiköhän hapanlohkolle ja hailiserpalle määrittää samanlaiset EU-nimisuojat.

Tai isäni pravuureille, joita ovat Hessun erikoisen lisäksi muun muassa ihamölläkkä.

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi